

SNAŽAN OSEĆAJ ČISTOTE (II)

7

Tokom ubijanja vremena u školi, počeo je da pada sneg. Verovatno sam otvarao ramenom drvena vrata poslednji put u ovoj godini. Kod glavne kapije priuštio sam sebi i Mau skok sa tri stepenice.

Točkići su škripitali na snegu. Mau se prilično pokvasilo lice, ali njegov osmeh nije nestao. Kada sam se okrenuo, iza sebe sam video dve tanke crne linije.

Nije da na snegu ne može da se vozi skejt, zaista nije tako. Ipak, to je nešto sasvim drugo. To nije ta prava vožnja. Mora se paziti u svakoj krivini, o kočenju da ne govorim. Zima po ovom pitanju ništa ne vredi, srećom, izmislili su snoubord!

Veoma neraspoložen, podigao sam skejt sa zemlje. Dvostruko je neprijatno vući ga sa sobom u ruci. Smeta, svakog trenutka se udarim njime, ili, što je bolje, udarim nekog drugog.

Ljudi su se okretali za mnom, jer sam jačinu zvuka na *Winter Collection of Hard House Traxx* okrenuo na maksimum.

Otišao sam do biblioteke. Dok su verovatnobetonska vrata iza mene stigla da se s treskom zatvore, zajedno sa Maom šmugnuo sam pored dvometarske goropadi unutra. Isključio sam diskmen.

Pre nedelju dana poručio sam za čitaonicu knjigu razgovora sa Fukoom i najnovije američke stripove, tako da je odeljenje „ekspresnih isporuka prema posebnim zahtevima“ već stiglo da ih spusti sa drugog sprata. Okružen intelektualcima i intelektualkama, koji ispod crnih rolki, kožnih sakoa i gomile drvenih koralala skrivaju neukusne zbirke kompleksa i razočaranja, nisam se osećao baš najbolje, ali tome nisam pridavao značaj.

Fuko me nije nešto ekstra privukao. To što on opisuje, ja živim. Ipak, njegov članak o policiji kao da sam ja napisao.

Music Today i *Movies* pripadaju onoj grupi časopisa koje možete da dobijete ispod tezge. Sva četiri zida čitaonice obložena su policama od kojih je polovina prazna, dok najbolje časopise kod sebe drži starac sa četvrtastim naočarima. Morate da ga lepo zamolite. I popunite porudžbenicu. A kada neko pozajmi *Playboy* ili *Soho News*, još ga ružno pogleda kroz te svoje četvrtaste cvikere.

U *Music Today* sam stigao da pogledam samo dijagrame i odjednom sam užasno brzo morao da odem u toalet. Ali užasno brzo. Naravno da sam, ako sam časopise želeo da čitam i posle, morao to da prijavim dedi. Ne znam kako bi bez te informacije mogao da živi dalje.

Strčao sam dole i izdahnuo tek na šolji. Upravo kada je prva gomilica otpala uz pljušak i odozdo me istovremeno isprskala voda, primetio sam da u stalku nema papira. I

nije ga bilo ni u onom drugom, u odnosu na desnu ruku, u kome je stajao samo urolani ostatak kartona, zaštićen visećim katancem.

To nije trajalo ni delić sekunde. Istražio sam ceo klaustrofobični prostor između metalnih šipki i odmah sam znao da sam tamo odakle je izlazio prauzrok moje nesreće.

Predstava da ću morati da se obrišem prstom, od svih koje su mi padale na pamet, nekako mi se činila najprihvatljivijom. Morao sam, ipak, da budem siguran da ću u kupatilu (a ovu nadahnjujuću higijeničarsku reč činila su dva lavabo, od kojih jedan već nekoliko godina ne funkcioniše, smeštena odmah pored pisoara) pronaći sapun i toplu vodu. Takav luksuz, međutim, bio je isključen. A pošto nisam hteo da spuštenih pantalona trčkarim između pojedinih toaleta, jedino što mi je preostalo, bilo je da se obučem i ubeđujem sebe da se ništa ne dešava.

Pri navlačenju gaća bilo mi je dvostruko neprijatno. Iz sve snage sam se trudio da ugušim predstavu smeđe mrlje na beloj tkanini koja mi je neprestano izlazila pred oči. Nadao sam se da ne smrdim.

Toaletni papir nisam našao ni u tri preostala toaleta. Zato je u svakome od njih bila četka za ribanje (na kraju krajeva, možda bi to upalilo? – naježio sam se) i mala koša.

Iz onog lavabo koji funkcioniše išla je voda. Čak do te mere, da nije mogla da se tvori. Ledena, podrazumeva se. Ako na lavabou ima samo jedna slavina, očito iz nje curi hladna voda.

Nakon toga nisam bio ni najmanje raspoložen za čitanje. Iako me je članak *Electronic body music* NE! – *Destructive body music* DA? posebno zanimao. Možda neki drugi put.

Još dok mi je garderoberka preko pulta pružala Maa i bundu, osećao sam kako mi se gaće lepe za telo. A dlake, stopljene ostacima smese dobro svarenog obroka, lepile su se jedna o drugu, treća za gaće, četvrta za kožu. Počinjalo je da neprijatno svrbi. Šteta što diskmen nije mogao da se okrene i radi još glasnije, uspeo bih da to ubijem u sebi. Ovakko nije moglo ništa da se uradi.

8

Dok vrata stana nisu počela da se otključavaju, morao sam da pozvonim četiri puta.

Kada je otac napokon otvorio, jednu ruku je držao na bravi a drugom je još uvek zakopčavao gornje dugme na košulji. Bio je oznojen, neočešljan, disao je brzo. Ispod košulje nije imao svoju večitu potkošulju, koju inače nosi i u toku najvećih letnjih vrućina.

„Ćao, Kristijane. Kako si?“

„Zdravo, tata. Imamo li posetu?“

Iza očevih leđa visila je bunda od neke grabljivice. *Airwalkice* sam ostavio pored dubokih crnih kožnih čizama.

„Da“, jedva je izustio, „tu je koleginica Nađ, moramo da završimo neke službene budalaštine. Znaš već, na poslu čovek nikad ništa ne može da stigne...“

„To je fantastično, da li je lepa? Nadam se da ćeš me upoznati.“

Upoznaj! Ipak je dobila već dovoljno vremena da se obuče.

„Naravno! A šta ima novo u školi? Imaš li dobre ocene? Profesorke te slušaju?“

Zamalo nisam otpao! Vlastitim ušima nisam mogao da poverujem. Ovo me nije pitao dvanaest godina. Poslednji put kada sam išao u prvi razred, i to samo u toku prvih nedelju dana. Mora da su sa kolegincima Nađ pošteno zakuvali, inače ne bi preda mnom dovodio sebe u tako neprijatnu situaciju.

„Daj, reci, kako vam to uspeva zajedno?“

„Pa, znaš, napisati mesečni izveštaj za dva dana zahteva poseban trud. Ništa ne stižeš, moraš da radiš prekovremeno, što ti neće čak biti ni plaćeno – ali to mora da se uradi...“

Njegove gluposti su kao i obično vrlo brzo prestale da me zabavljaju. Krenuo sam prvi prema vratima dnevne sobe. Otac me je brzo sledio, da ne bih možda sa gospodom kolegincima makar na trenutak ostao sâm.

Igrom slučaja mi pogled nije najpre pao na čoveka, koji se predstavio „Nadragomiještosomeupoznali“, nego na veliki blok koji je prekrivao trećinu stola. Beležnica je bila puna brojki i imena (tatica se ovog puta osigurao – izgleda da je poznaje od ranije).

„Kristijan.“

Nisam rekao ništa više. Verovatno je trebalo da kažem ono što mi je prvo palo na pamet, kada sam podigao pogled sa štosu papira i pogledao savesnu referentkinju – knjigovođu gospođu Nađ: ja nemam ništa protiv vas, gospođo Nađ. Upravo suprotno, ako vas moj otac voli, onda bih vas najverovatnije voleo i ja, kada bih vas poznavao. Ali, pošto na vratu imate svežu, još izrazito crvenu, šljivu, koja će za nekoliko dana postati zelena, a postepeno preći u žutu i plavu, dakle, nemojte onda da svakog momenta prekrivate rukom to mesto, jer će zaista baš svi da je primete, a na randes nosite rolku ili maramu! Inače, znate gde bih vam rekao da idete. A ako želite, dođite i sledeći put, meni to neće smetati.

No, čutao sam. Okrenuo sam se i izašao iz dnevne sobe.

9

Cele noći padao je sneg i samo jedan pogled kroz prozor bio je dovoljan da mi bude jasno, da ću morati da se rastanem sa Maom na određeno vreme.

Ponovo tramvaj, u kome je bilo još hladnije nego napolju. Grejanje, koje u toku leta ne može da se isključi, u toku zime, naravno, ne može da se uključi. I tako sam barem u skladu sa ritmom *Give it up* od *Public Enemy*, koji mi je bubnjao u ušima, cupkao nogama.

Oko mene su stajala ili sedela osmočasovna radna vremena, sportske strane u novinama, televizijski programi, fudbalske utakmice nedeljom (u toku leta), hokejske utakmice subotom (u toku zime), izdašna jela, dobro zagrejane vikendice u brdima, sedmični odmori na moru i mirni snovi.

U školi nije bilo toliko dosadno pošto su se pojavila dva nova gejmmastera: *Donkey King* i *Tennis*. Uz isključeni zvuk i pregled može se igrati na fizici, a to je već nešto.

Na času književnosti većinom ležim na klupi, glave naslonjene na rukama. Danas to sebi, ipak, nisam priuštio, pošto je profesorka Zeman počela da predaje egzistencijalizam. Ovaj put, beznadežnost ravnih grudi rešavala je pričama o graničnim situacijama savremenog čoveka koga progone razočaranja, teskobe i traume. (Palo mi je na pamet, da je

jedina granična situacija u uzaludnom životu device profesorke Zeman bila ona na graničnom prelazu sa našim južnim susedom i trajala čitavo jedno mahnuće rukom.)

Predavala je o metafizičkoj i individualnoj krivici, o slobodi i sreći. Diktirala je mojim veoma dragim školskim drugovima rečenice kao „čovek je budućnost čoveka“, „imamo telo, a nismo to telo“ i slične, koje su moji vršnjaci revnosno zapisivali i do sledećeg časa će ih naučiti.

Naravno, zadnje klupe u srednjem redu i u redu pored prozora ponovo nisu razočarale.

Ludvik je za vreme časa neprekidno prelistavao Zohara i precrtavao u svesku različite tajanstveno-mistično-kultne znakove i dijagrame, da bi noću s epileptičnom majkom pokušavao da oživi Golema.

Nojman, sa slušalicama skrivenim ispod divne smeđe kovrdžave kose do ramena, punio je sebi uši većito brutalnim disko zvucima. Bilo mu je dobro s tripom ispod jezika.

A kulturna *wamp woman Hazel Hash*, vlastitim, nikada upotrebljenim imenom Monika Štefančik, odevena u crno-crnom habitu iznivotanom sjajnim komadićima lima najrazličitijih oblika, čelom naslonjena na kraj klupe, trudila se upravo da zatupljenom pumpicom pogodi venu.

10

Kad sam se vraćao sa novootvorene U-rampe, bilo je prilično kasno. Nisam imao sat, doduše, ali pretpostavljam, da je bilo oko dva sata izjutra, ne manje. Bio sam dobro raspoložen, pošto su veštačko osvetljenje napravili tako, da zaista bude na nivou. Osim toga, konačno sam savladao *body jarr* i *invert*, što su fakat brutalno teški trikovi, tako da je razloga bilo više nego dovoljno. Ovi uspesi su, dakako, morali biti zaliveni u Endu. A tamo je bilo i trave.

Bio sam već blizu kuće, kada su me zaustavila dva veoma neupadljiva gospodina.

„Tvoju ličnu kartu!“

Kao da me je neko ošamario. Ličnu kartu imam oko dve godine, ali do sada mi je niko nije tražio. Jasno da je ne nosim sa sobom, pa nisam glup.

„Nemam je pri sebi, može li mesečna za gradski? Ja stanujem ovde u blizini...“

Jedan od njih uzeo je kartu za gradski prevoz u ruke i pažljivo je pregledao. Na njoj nema adrese, samo ime i lični broj.

„Znaš da možemo da te kaznimo, ako hoćemo? Znaš li ti, da možemo sada da te privedemo u stanicu, ako hoćemo?“

„Pa, ako hoćete sada, usred noći...“

„Kako to razgovaraš s nama? Šta misliš, ko si ti? Na tvom mestu, ja bih se malo kontrolisao! Nemoj misliti da ništa ne znamo o tebi! Zar“, okrenuo se prema svom kolegi, „nismo hteli nešto da ga pitamo!?“

Ništa mi nije bilo jasno. Najpre sam pomislio da su malo popili da bi lakše podneli tu užasnu noćnu dosadu, ali nisu izgledali pijani. Upravo obrnuto, delovali su previše trezveno.

„Gde si bio večeras, Kristijane H.?“

U dupe! Onaj hašiški lokal End radije neću pominjati. Ne verujem, da ne znaju za njega.

„Onako samo, sa društvom.“

„Kako, bili ste napolju? Ili ste ušli negde da sednete malo? Da popijete, na primer, po jedan đusić, ha?“

Kao za inat nisam mogao da se setim imena tog klinačkog lokala, gde dolaze svi najveći trutovi. Aha, jasno, O. K., sinulo mi je.

„Pa, bili smo sa društvom u Prima disku, kao i uvek...“

„Stvarno, a kako je bilo u Endu, ha? Dobio si i travu ili si prešao na nešto tvrde ovoga puta, hm?“

Nisam uspeo da izustim ni reč. Mrak je počeo odjednom da mi pada na oči.

„I, kako je bilo? Jesi li uzeo ekstazi, to ipak najviše voliš, zar ne? Ili si već počeo da se bodeš, šta kažeš? Možda to, ipak, čuvaš za kasnije?“

Odjednom mi je bilo loše i počelo je da me žiga pored srca. Bojao sam se, da ću se tu skljkovati.

„Odgovori već jednom, kada te pitamo!“

„Ne znam o čemu govorite, to mora da je neki nesporazum, mora da ste me zamenili sa nekim! Molim vas, pustite me, žurim kući!“

Kao da su samo čekali momenat da upravo to kažem.

„Sada se plašiš? Sada su ti pune gaće, a inače si muško, ha? Nemoj da se šegačiš, to ti savetujem! Promeni životni stil, inače nećeš stizati da se čudiš, junače! Znamo sve o tebi, upamti to dobro, sve! A sada marš kući, nemoj da nam ovde još i koju suzu pustiš!“

„Do viđenja“, promrmljao sam i dao se u trk. Kolena su mi klecala.

„Samo od tebe zavisí, hoćemo li se još sresti ili ne“, čuo sam iza sebe. Činilo mi se da su se povici nastavljali, ali bio sam prilično odmakao da bih razaznao pojedine reči.

Priznajem, mislio sam da se slične stvari kod nas više ne dešavaju. Prvi put sam tako nešto osetio na svojoj koži i prvi put mi u životu nije bilo svejedno.

11

Telefon je zazvonio dok smo gledali šezdeset treći nastavak omiljene televizijske serije za sve generacije pod nazivom *My dear family*, u kojoj glume sve vrhunske zvezde.

„Ostavi, to je verovatno za mene“, rekao je otac. Spremno je ustao, a moj unutrašnji radar, iako radostan zbog toga, nekim me je hemijskim sokovima obaveštavao da obratim pažnju.

„Molim?“

Glavu sam okrenuo devedeset stepeni udesno. (Na trenutak sam prestao da razmišljam o neprijatnoj porodičnoj svađi između Džonija i Boba, koju je kao pomirljivi i nepristrasan činilac prekidala *grandma* Katerin. Znatnije je na tok rasprave uticala majka Džuli koja je držala stranu Bobiju, svom drugom i milijem sinu koji je jednako kao i otac Tom hteo da ostane i radi na farmi.)

Slušao sam oca.

„Dobro veče, da, ja sam.“

„Zaista? Ne mogu da se setim. Ne. Ne, ali mene zove veoma mnogo ljudi, tako da se nadam, da ćete mi oprostiti.“

Tada sam bio već na nogama. Stajao sam ispred njega i rukama, nogama, a pretežno ustima, pokazivao da „nisam kod kuće“. Dobro sam pazio da ne ispustim ni glas. Očev osmeh od neznamodakle do neznamdokle, praćen saglasnim klimanjem glavom, momentano mi je, ipak, vratio zaturene ostatke hrabrosti.

„Žao mi je, nije.“

„Pravo da vam kažem ne, rekao je da izlazi s nekom prijateljicom i da će se vratiti kasno, tako da nemam predstavu.“

Veštac jedan! Čekaj samo, kada se prvi put bude pojavila gospođa Nađ s njenim knjižovodstvom! Videćeš, kako će mi se razvezati jezik!

„Nema na čemu, stvarno nema na čemu, do viđenja, Marija. Do viđenja!“

Slušalica je sklopljena.

„Čoveče, ti si bog! Nikada to ne bih rekao za tebe! I da spomeneš prijateljicu!“

Normalno da sam želeo da mu se zahvalim. Ipak, nas dvojica još nismo tako daleko otišli.

„U redu, u redu, smiri se! Bolje mi reci kakva ti je ta Marija?“

„Bolje da ne znaš. Ali, lepa je, to se ne može poreći.“

„Šta bi ti još hteo? To ti nije dovoljno? Bože, kakvog ja to imam sina!“

„Hm.“

Ponovo sam se okrenuo prema televizoru. Na ekranu je izgledalo da će čarka nakon nekoliko snažnih udaraca u stomak koji su završili četiri centimetra od tela (zvuci se snimaju naknadno u studiju), završiti, ipak, pomirenjem. Braća su jedan drugome nanela povrede podjednako obima.

Međutim, upravo u trenutku kada je Džoni pao Bobiju u zagrljaj a majka i *grandma* im gladile svaka s jedne strane geliranu kosu, u sobu je uleteo otac Tom s kaubojskim šeširom na glavi i plastičnim pištoljem u ruci. Počeo je (uz rez i prelaz na crnca koji je ležao vezan u štali) da priča o sramnom svodu sluškinje Sare od strane baštovana Huana. Na uveličanom detalju crnačkog lica, po kome je beskonačno dugo tekla jedna jedina suza i iz usta izlazili zvuci toliko slični smehu, pojavila se sa krajnjom nepopustljivošću odjavna špica.

12

U nedelju je došao deda da nas gnjavi opet. Otac je iznimno bio kod kuće, tako da sam malo ranije mogao da nestanem u sobi i da ih ostavim same.

Dovoljno je da se deda pojavi na vratima, a meni se već diže želudac. Najmanje dve nedelje nepromenjen donji veš. Kapljice znoja ispod pazuha. Očigledno nikada oprane čarape. Onda, zaudaranje iz usta i neizostavno ljubljenje, odnosno dva dodira obraza uz njegovo bockavo strnjište, skraćeno na maksimalno moguću meru.

„Zdravo, deda! Dobro nam došao, izvoli dalje. Daj da ti prihvatim kaput!“

„Zdravo!“

Dakle, počni, šta čekaš, kasniš već nekoliko sekundi sa prebacivanjima!

„I ti si mi neki unuk! Ni da proviriš, a ja sam po cele dane sâm!“

Konačno, već sam se uplašio da me danas nećeš grditi!

„Ali, deda! Znaš da sam hteo, međutim, sada imamo toliko toga u školi. Znaš već, približava se matura i tako... Možda, ipak, ova nedelja bude malo rasterećenija. Znaš da bih došao, da mogu.“

Bože, mogao bi da se otuširaš! To kao da nije moguće, takav smrad!

A zubi, *mein Gott!* Nemaš para za zubnu pastu! Ako hoćeš, daću ti novac da kupiš neku! Konačno, možda bi to bilo uzalud. Koliko imaš godina? Šezdeset i jednu? Onda, drugar, vreme ti je da izvrneš papke. Ko bog! Četvorosobni stan u elitnom kvartu sa vilama, a ti tamo sediš sâm! Mogao bih tamo da stanujem sa svim svojim poznicima! Ne znam nikoga, ko bi hteo da ostane sa matorcima! Kada tome dodam tvoje devizne račune i štedne knjižice, moj život počinje da ima smisla.

„Znam ja da si ti mlad i moraš da se zabaviš, nisam ni ja bio drugačiji. I da ne zaboravim – nešto sam ti doneo.“

Do đavola! To podrazumeva još dva poljupca i bacanje najjeftinijih bombona iz samousluge u kantu za otpatke odmah nakon dedinog oslobođajućeg odlaska.

„Evo, izvoli i zasladi se!“

„Jee, hvala, deko, stvarno nije trebalo, hvala ti!“

Dvaput grebanje po obrazima i u ruci mi se našao jedan od nepogrešivo najmanjih čokoladnih štapića na svetu, isti onakav, kakav već nedelju dana dele džabe u supermarketu M&M. Nakon nekoliko reči koje je razmenio sa nesrećnim ocem, a koje su dopirale do mene kao da nikada nisu ni bile izrečene, deda je otišao u toalet. Tamo je na radost ostalih članova domaćinstva ostao duže od deset minuta. Posledično nam je smrdeo čitav hodnik – japanski ventilator nije dovoljno pripremljen za slične ekstremne situacije.

Deda je pustio vodu tako da više nije mogla da se pušta. Kvaka od vrata mu je ostala u ruci. Slavine u kupatilu je zavrnuo tako, da je voda počela ponovo da kaplje.

Kada je izlazio iz kupatila, viknuo sam mu iz kuhinje: „Želiš li kafu?“ i već pristavio vodu, jer sam znao da želi.

„Da, molim te, napravi mi nes.“

„Naravno, deda.“

Prema zvuku koji su pravile njegove tromе noge, odmah sam znao da je namerio prema meni.

„I doneću ti keks u dnevnu sobu!“

Ne znam, da li je shvatio moju nenametljivu opasku, tek nisam više čuo zvuk povlačenja papuča po podu, da bi se nakon nekoliko trenutaka začuo ponovo, i to kako se udaljava. U dnevnoj sobi na njega motri otac.

Napravio sam kafu za obojicu i odneo im.

„To je da ne poveruješ, njega taj starter zeza već mesec dana! Mesec dana, znaš li ti, koliko je mesec dana?“

„S tim starterima čovek ima samo problema...“

„Ne da ima problema, nego to je strašno! Mesec dana neprekidno! A ključ desetku nikako da nabavi! Jedini ključ kojim bi to mogao da popravi, a nikako da dođe do njega! To je da se ubiješ. Mesec dana neprekidno!“

Otac je očajnički pokušavao da se pretvara kako ga to zabavlja. Nije mu baš polazilo za rukom. Srećom, dedi to nije smetalo, jer ga svojim očima vidi samo kao veliku obojenu mrlju.

Šoljice sam stavio na sto i nestao u svojoj sobi.

Seo sam ispred televizora na udaljenosti oko jednog metra i uključio MTV. Moj TV je priključen na kvadro reproduktore, a činjenica je da je to već pristojna snaga. Da ne bih dozvao dedu, međutim, stavio sam slušalice na uši i iz dobrog raspoloženja me je prenu-
lo tek tapšanje po ramenu. Isključio sam zvuk.

„Odlazi...” rekao mi je otac tihim glasom. „Idi da ga ispratiš.”

Prema digitalnom časovniku na zidu prošla su dva sata. Deda odlazi – ispred očiju mi je pucao vidik od dve nedelje mira i sledeća dva grebanja po obrazu lako sam podneo.

„Papâ, deko! I hvala ti što si nam došao!”

„Ćao, Kristijanče, budi mi dobar! I...”

Ne, on hoće da me ponovo poljubi! Ne! Sada bi trebalo da dve nedelje imam mira!

Slinavim usnama naklonio se prema mom uhu, ali me, srećom, nije dotakao.

„... svrati nekad, kad budeš u blizini, znaš da sam stalno kod kuće.”

„Naravno, deko. Ove nedelje najverovatnije neću nikako stići, jer imamo neke teške pismene zadatke, ali one tamo nedelje bih možda mogao.”

Veoma sam pazio, da ne zaboravim da kažem ono „možda”.

Nikako da prekorači prag! Koračao je u mestu, klimao glavom – da ima nekog razuma u njoj, rekao bih da se premišljao – i odjednom je nešto tražio po torbi.

Pomislio sam da mu je ispala neka bombona koju je hteo da mi da, da bi posle mogao da kaže da mi je dao dva poklona. Umesto nejestivog želea od kivija, ovaj put gu-
žvao je u ruci dvadeseticu.

„Evo”, pružio mi je s pobedonosnim osmehom na licu inflatorno bezvredan komadić papira, „za bioskop. Ti si mlad, moraš da izlaziš, zar ne?”

Nemoj da se pretvaraš da ne znaš koliko košta bioskopska karta! Prilično te dobro poznajem, da bi mogao da mi prodaješ ovakve fore. Za ovu novčanicu radije kupi sebi dva pakovanja papirnih maramica!

„Bože, deko, ti si zlatan!”

U dupe, sledeće grebanje po obrazu! Mene će ovo da uništi. Opraštaj se već jednom, da ti ne bih pomogao!

„Hvala ti, deko, onda ću otići ovih dana u bioskop.”

Poslednji put sam, naime, bio sinoć. A pre toga preksinoć! I to me je koštalo dve stoje.

Samo kad bi zaledilo malo žešće! No, pre toga bi moralo biti bljuzgavice. A onda: klizavi put koji neće sprečiti dedu, ali – ima tu jedno „ali”. Njegove nespretne nožurde, čije dlake svakog jutra nalazi na krevetskom čaršavu tokom poslednjih nekoliko godina, malčice bi se okliznule. Debeljuškasti dedica bi u nepovrat izgubio ravnotežu i padao na zemlju. Spletom uglavnom srećnih okolnosti, baš u tom trenutku išao bi ivicom trotoara i svom nezanemarljivom težinom udario kolenom baš u ivicu.

Glavom bi pao na zemlju. To bi bilo prilično bolno, došlo bi tu i do slabijeg potresa mozga, ali u poređenju s kolenom, bila bi to sitnica! S kolenom bi stvari stajale daleko gore. Ko bi rekao: jedno glasnije otpadanje i šta se sve ne desi! Podrazumeva se da bi se moralo

u gips. U njegovim godinama, međutim, to ne ide bez dva meseca, to je dva puta dva puta dva, osam grebanja po obrazu.

Samo što bi došlo do „manjih, lako premostivih komplikacija“, koleno bi pogrešno zaraslo i moralo bi da se lomi. To je dva meseca i osam grebanja (i onaj vazduh nedeljom kod kuće!). To je ukupno već šesnaest grebanja, no noga kod starijeg čoveka ume strašno da kuburi a ova, prava aždaja, ponovo bi loše zarasla. Večito „sve je pod kontrolom, nećete ni trepnuti a noga će vam biti snažna kao bukva!“ prati dedu prilikom pisanja pisma ministru zdravstva. Broj negrebanja prijatno se uvećava a slavine jedva da se sećaju da su nekad kapale.

Posle, to je zaista samo pitanje vremena: nenametljive ćelije tumora pronašle su utočište, raduju se, bujaju, a uveravanje da ga premeštaju na onkološko odeljenje samo radi dugotrajnijeg testiranja u predelu srca (uzgred, sve slabijeg), deda prihvata. Svaka vera, međutim, zapada u krizu i period sumnje, tako da ni dedina nije izuzetak. Teško je verovati kada čoveku donesu da potpiše saglasnost za amputaciju noge u butnom delu... Dedin prelazak u medicinski ateizam vrlo je brz. Prilikom pisanja drugog, ovaj put otvorenog pisma ministru zdravstva, koje je na kraju odbila, prema prethodnoj saglasnosti, da objavi i redakcija ubedljivo najmanje prodavanog *Glasa slobode* (oko nedelju dana kasnije ista je objavila krah), dedu više niko ne prati. Lekari i sestre prestaju da mu se posvećuju zbog „neprekidnog odbijanja saradnje lekar – pacijent“. Više nije moguće znati tačan broj izostalih grebanja i jasno je da sledećih neće ni biti. Nije prošlo ni godinu dana i svet se rešio jednog suvišnog.

„Dakle, zaista već odlazim!“

„Mogao si da ostaneš još“, otac pokušava da ozbiljnim glasom prikrije radost u našim očima, „kod kuće te ne čeka ništa bitno što bi trebalo da obaviš...“

„Ne, ne, idem ja. Onda, čuvajte se!“

„Zdravo, tata!“

„Zdravo, deda!“

Nakon što su se zalupila vrata, dovoljno je pošteno provetriti i u toku sledeće dve nedelje dedu opet volimo. Na njega će me podsećati vodokotlić koji ne radi, kvaka i voda koja kaplje.

nastaviće se...

(Sa slovačkog prevela **Kristina Kovač**)

Mihal Hvorecki (Michal Hvorecký) rođen je 1976. godine. Objavio je zbirke priča *Silný pocit čistoty* (1998) i *Lovci & zberači* (2001), i romane *Posledný hit* (2003) i *Plyš* (2005). Njegove knjige objavljene su u prevodima na češki, poljski i nemački jezik.

Najnoviji roman *Plyš*, slično kao u Slovačkoj, i u Nemačkoj (prevod objavljen u martu ove godine), izaziva kontroverzne reakcije, od oduševljavajućih do poraznih.

Živi kao slobodni umetnik u Bratislavi. (K. K.)